

Endometrióza močovodu

MUDr. Barbora Polová^{1,2}, doc. MUDr. Jan Krhut, Ph.D.^{2,3}, MUDr. Roman Staněk¹

¹Urologické oddělení Slezské nemocnice Opava

²Urologická klinika Fakultní nemocnice Ostrava

³Katedra chirurgických oborů LF OU Ostrava

Představujeme kazuistiku 65leté pacientky s náhodně zjištěnou dilatací kalichopánvičkového systému levé ledviny. Dle CT vyšetření byla zjištěna tumorózní masa v distální části levého močovodu a byl zaveden stent. Po doplnění gynekologického a chirurgického vyšetření a kolonoskopie s negativním výsledkem byla pacientka urologem indikována k resekci močovodu. Histologické vyšetření bylo uzavřeno jako extragenitální intrinsická endometrióza.

Klíčová slova: endometrióza močovodu, resekce močovodu, plastika dle Boariho, intrinsická endometrióza.

Ureteral endometriosis

In our case report we describe a 65 years old women with accidental finding of left hydronephrosis. A tumorous mass in the distal part of the ureter was described according to computed tomography and a double J stent was inserted. The patient was examined by a gynaecologist and a surgeon and a colonoscopy was performed, all with negative findings. The patient was referred to undergo a resection of the left ureter with exstirpation of the tumorous mass. Surprisingly, extragenital intrinsic endometriosis was described in final histology.

Key words: ureteral endometriosis, ureteral resection, Boari flap technique, intrinsic endometriosis.

Úvod

Endometrióza je onemocnění, se kterým se urolog během své praxe příliš často nesetkává. Je charakterizována přítomností endometriálních žláz či stromatu (stromální endometrióza) mimo dutinu děložní a postihuje 5–10 % žen ve fertilním věku (1, 2). Endometrióza močového traktu je přítomna v 0,3–12 % (1) ze všech případů endometriózy, postižení močovodu pak přibližně v 0,1–0,4 % (3). Endometriální tkáň může být přítomna v lamina propria, tunica muscularis či lumen močovodu, v těchto případech mluvíme o intrinsické formě. U extrinsické formy je postižena periureterální tkáň (2).

Kazuistika

65letá pacientka byla primárně ošetřena na jiném urologickém pracovišti, kam se dostavila pro

dysurické potíže. V rámci komplexního vyšetření byla sonograficky zjištěna dilatace kalichopánvičkového systému levé ledviny. K verifikaci příčiny obstrukce bylo doplněno CT břicha, kde byla v distálním úseku močovodu popsána cystická formace utlačující močovod (obr. 1, 2) a pacientce byl proto zaveden stent. Ascendentní pyelografie nebyla při zavádění stentu provedena. Pacientka byla následně odeslána ke gynekologickému vyšetření, které vzhledem k již proběhlé hysterektomii s oboustrannou adnexetomií vyloučilo gynekologickou etiologii tumoru. Následně byla doplněna kolonoskopie s negativním výsledkem a chirurgické vyšetření, odkud byla referována na naše pracoviště.

Anamnesticky byla pacientka bez pozoruhodností, z operací prodělala již zmíněnou hysterektomii s adnexektomií v roce 1996 pro myom dělohy a cysty ovarií a laparoskopickou

cholecystektomii v roce 2008. Dále byla léčena pro chronickou žilní insuficienci a depresivní poruchu. Dlouhodobě užívala pouze Detralex, toho času měla hormonální substituční terapii vysazenou již několik měsíců. Subjektivně byla v době převzetí do naší péče bez obtíží, vzhledem k zavedenému onkostentu vlevo byl sonografický nález v normě.

Na našem pracovišti jsme doplnili 2. čtení CT, při němž byla vyloučena cystická povaha utlačujícího útvaru a bylo vysloveno podezření na paket uzlin, bez nálezu další ložiskové patologie. Vzhledem k nálezu na CT, věku a přání pacientky aktivně problém řešit byla indikována k otevřené resekci močovodu a exstirpaci tumoru. V rámci diferenciální diagnostiky bychom mohli pomýšlet na tumor močovodu, nicméně vzhledem k opakovanému popisu útlaku močovodu zvenčí jsme o této etiologii

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

MUDr. Barbora Polová, b.vasikova@seznam.cz

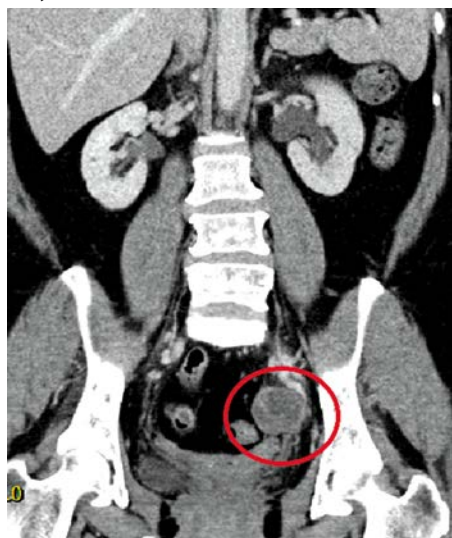
Urologické oddělení Slezské nemocnice Opava, Olomoucká 86, 746 01 Opava

Cit. zkr: Urol. praxi 2019; 20(5): 236–237

Článek přijat redakcí: 21. 7. 2019

Článek přijat k publikaci: 9. 9. 2019

Obr. 1. Tumorózní tkáň v oblasti distálního močového vodu vlevo s patrnou dilatací kalichopánvičkového systému ve frontální rovině, CT po podání kontrastní látky (KL)

Obr. 2. Tumorózní tkáň v oblasti distálního močového vodu vlevo v sagitální rovině, CT po podání KL

neuvažovali, a tudíž nedoplňovali ani ureteroskopií.

Operace byla provedena z pararektálního řezu, byla provedena resekce močového s exstirpací tumorózní tkáň. Vzhledem k umístění tumoru a nedostatečné reziduální délce močového byla také provedena plastika dle Boariho a peroperačně zaveden JJ stent.

Operace byla komplikována sekundárním hojením rány, ošetřování bylo ale možno provádět ambulantně. S odstupem šesti týdnů byl ambulantně odstraněn JJ stent.

Histologické vyšetření přineslo překvapivý závěr intrinsické endometriózy.

Diskuze

Etiologie onemocnění zůstává zatím ne zcela objasněna, bylo vysloveno několik teorií a není vyloučena ani jejich vzájemná kombinace. Na vzniku onemocnění se nejspíše podílí tzv. retrográdní menstruace, kdy dochází k diseminaci endometriálních buněk (1, 4). Dále se na ní může podílet porucha imunitního systému, který rozhoduje, zda bude endometriální buňka implantována či zničena. V neposlední řadě se na vzniku endometriózy mohou podílet předchozí chirurgické zákroky v malé pánvi (5).

V diagnostice se využívá ultrazvukového vyšetření, které je schopno zhodnotit stav močových cest a případnou dilataci kalichopánvičkového systému ledvin. Další metodou je IVU/CT IVU pomocí nichž jsme schopni diagnostikovat etáž a rozsah zúžení močového, popřípadě zhodnotit intramurální defekt. MRI je ze zobrazovacích metod

nejsenzitivnější. Zobrazovací metody ale ve většině případů nevedou k jednoznačné diagnóze (3).

Léčba endometriózy může být medikamentózní či chirurgická. Medikamentózní terapie suprimuje produkci ovariálních estrogenů, což blokuje cyklické změny endometria a způsobuje atrofizaci endometriálních ložisek (1). V léčbě se používají progestiny, estrogen-gestagenní léčba, danazol a GnRH analogy, gestrinon, inhibitory aromatázy (1, 4). V případě endometriózy močového s prokázanou obstrukcí se medikamentózní léčba nevyužívá pro riziko poškození funkce ledviny (3). Chirurgická léčba spočívá v ureterolýze či resekci močového s následnou end-to-end anastomózou či reimplantací močovou s případnou Boariho plastikou či psoas hitch (3).

Závěr

Endometrióza močového je benigní onemocnění, které bývá často asymptomatické a může tak vést ve svém důsledku až k selhání ledviny. Její úskalí spočívá v obtížné diagnostice. Bývá nejčastěji asymptomatická, či jsou symptomy pouze nespecifické. Zobrazovací metody nás mohou upozornit na dilataci dutého systému ledviny a na tumorózní postižení v oblasti močového, diagnóza bývá ale často stanovena až histologicky. Je tedy potřeba mít toto onemocnění na paměti, zejména pokud se jedná o ženy ve fertilním věku a s anamnézou předchozích operací v malé pánvi.

Autorka prohlašuje, že zpracování článku nebylo podpořeno žádnou společností.

LITERATURA

1. Citterbart K, et al. Gynekologie. Praha: Galén 2001; 1: 185–191.
2. Klézl P a kol. Hluboká infiltrující endometrióza postihující uropoetický trakt. Urol. Praxi, 2018; 19(3): 116–120.
3. Charatsi D, et al. Advances in Medicine [online]. Gastro-

intestinal and Urinary Tract Endometriosis: A Review on the Commonest Locations of Extrapelvic Endometriosis. 2018 [cit. 2019–07–14]. Dostupný na: <https://doi.org/10.1155/2018/3461209>.

4. Fanta M, Mardešić T, Vraná-Mardešićová. Endometrióza. Moderní gynekologie a porodnictví 2010; 19(4 supplementum A): 3–10.
5. Wagenknecht L. Endometrióza močového. Česká urologie 2010; 15(4): 278–281.